Adalah The Legal Center for Arab Minority Rights in Israel
عدالة المركز القانوني لحقوق الأقلية العربية في اسرائيل
עדאלה המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל(ע"ר)

27.10.2026

לכבוד,

כב' השופט נעם סולברג
יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-26
בדוא"ל: vadatb@knesset.gov.il

מר אריה עידו
ועדת הבחירות האזורית – כרמיאל
בדוא"ל: V20@cec.gov.il

שלום רב,

דחוף!

הנדון: **<u>פגיעה בזכות ההצבעה בשל מניעת כניסת בוחרת עם מלווה – קלפי מס' 14, בית הספר אלמותנבי בכפר מנדא – דרישה להתערבות דחופה</u>**

הרינו לפנות אליכם בדחיפות בעקבות דיווח שהתקבל אצלנו בדבר מניעת מימושה של זכות ההצבעה של בוחרת מבוגרת, לאחר שחבר ועדת קלפי מנע ממנה להיכנס לתא ההצבעה בליווי אדם שביקש לסייע לה, והכל כמפורט להלן:

1. על פי הדיווח שהתקבל, בקלפי מס' 14 בבית הספר אלמותנבי בכפר מנדא, חבר ועדת הקלפי מנע מבוחרת מבוגרת להיכנס לתא ההצבעה יחד עם מלווה. בעקבות הסירוב, הבוחרת עזבה את המקום מבלי לממש את זכותה להצביע.

2. סעיף 75(ב) לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969 (להלן: **החוק**), קובע כי מי שמחמת מחלה או מום אינו מסוגל לבצע את הפעולות המעשיות בתא ההצבעה לבדו, רשאי להביא עמו מלווה שיסייע לו בפעולת ההצבעה, ובלבד שפרטי המלווה יירשמו בפרוטוקול ועדת הקלפי. הסעיף קובע שני סייגים לזכות הליווי: המלווה לא יהיה מנהל או עובד של בית אבות או מוסד אחר שבו שוהה הבוחר, ולא ילווה יותר משני בוחרים ביום הבחירות.

3. עוד קובע סעיף 75(ג) לחוק כי ככל שמתעורר ספק בדבר התקיימות התנאים הקבועים בסעיף 75(ב), הסמכות להכריע בעניין נתונה למזכיר ועדת הקלפי. מכאן שחבר ועדת קלפי אינו מוסמך להחליט על דעת עצמו למנוע מבוחר להסתייע במלווה.

4. יתרה מכך, בבר"מ 3235/09 **מוראד עמאש נ' מנהל הבחירות למועצה המקומית ג'סר אלזרקא** (01.03.2011), עמד בית המשפט העליון בהרחבה על הזכות להסתייע במלווה בעת ההצבעה, והבהיר כי המחוקק לא הטיל על בוחר המבקש להסתייע במלווה חובה להציג אישור רפואי, תעודה או כל אסמכתא אחרת המעידה על מוגבלותו, כתנאי למימוש זכותו.

5. בית המשפט הוסיף וקבע כי ועדת הקלפי רשאית להבהיר לבוחר שהזכות להסתייע במלווה מיועדת למי שסובל ממגבלה פיזית כאמור בחוק. ואולם, ככל שהבוחר עומד על בקשתו לאחר קבלת ההבהרה, יש לאפשר לו להסתייע במלווה, ללא חקירה נוספת או פגיעה בצנעת הפרט, תוך רישום הפרטים הנדרשים בפרוטוקול (ראו פסקאות 30–31 לפסק דינו של השופט מלצר).

6. הלכה זו מבטאת את החשיבות שבהסרת חסמים למימוש זכות הבחירה של אנשים עם מוגבלויות, תוך שמירה על כבודם ופרטיותם. אין להפוך את ועדת הקלפי לגורם החוקר בוחרים בדבר מצבם הרפואי או מחייב אותם לחשוף פרטים אישיים כתנאי למימוש זכות ההצבעה.

7. בענייננו, על פי הדיווח שהתקבל, מניעת הליווי הובילה לכך שהבוחרת עזבה את הקלפי מבלי להצביע. **מדובר בתוצאה חמורה במיוחד, שכן התנהלותו של חבר ועדת הקלפי לא הסתכמה בהצבת קושי בפני הבוחרת, אלא הביאה בפועל למניעת מימושה של זכות הבחירה, שהיא זכות יסוד חוקתית.**

8. נוכח האמור, נבקשכם לפעול בדחיפות כדלקמן:

א. להנחות באופן מיידי את חברי ועדת הקלפי ומזכיר הקלפי בקלפי מס' 14 בבית הספר אלמותנבי בכפר מנדא, לפעול בהתאם להוראות סעיף 75 לחוק ולהלכה שנקבעה בעניין עמאש, ולהימנע מהצבת דרישות או תנאים שאינם מעוגנים בדין בפני בוחרים המבקשים להסתייע במלווה;

ב. להפיץ הנחיה מיידית לכלל ועדות הקלפי ומזכירי הקלפיות, המבהירה את זכותם של בוחרים העומדים בתנאי החוק להסתייע במלווה, את היעדר החובה להציג אישור רפואי או אסמכתא אחרת, את האיסור על חקירת הבוחר בדבר מוגבלותו ואת החובה לאפשר ליווי בהתאם לאמות המידה שנקבעו בפסיקה, תוך רישום פרטי המלווה בפרוטוקול.

ג. להבהיר לכלל חברי ועדות הקלפי כי במקרה של ספק בדבר התקיימות תנאי הליווי, ההכרעה מסורה למזכיר ועדת הקלפי, בהתאם לסעיף 75(ג) לחוק.

ד. לברר בדחיפות את נסיבות האירוע בקלפי מס' 14 ולנקוט את הצעדים הדרושים על מנת להבטיח כי הבוחרת תוכל לשוב ולהצביע באמצעות מלווה, ככל שתבקש לעשות כן.

9. נוכח העובדה שההצבעה מתקיימת בשעה זו, והחשש כי מקרים דומים יתרחשו בקלפיות נוספות, נבקש את התערבותכם המיידית ואת עדכוננו בדבר הפעולות שננקטו.

בכבוד רב,

הדיל אבו סאלח, עו"ד